

איתי מק, עו"ד
Eitay Mack, Advocate
ايتاي مك، محام

מרכז כלל, משרד 745, רח' יפו 97, ירושלים ■ טל' 02-5877766, פקס 02-5877744
Clal Center, Office 745, 97 Yaffo St., Jerusalem ■ Tel 02-5877766, Fax 02-5877744
eitaymack@gmail.com

יום חמישי 30 אוגוסט 2018

לכבוד
אביחי מנדלבליט, עו"ד
היועץ המשפטי לממשלה
טל': 02-6466521
פקס: 02-6467001

שלום רב,

הנדון: דרישה לפתוח בחקירה פלילית בחשד לסיוע בהשמדת עם בבורמה נגד
הישראלים האחראים לייצוא הביטחוני לשם

1. דרישה זו נשלחת בשם פעילות ופעילי זכויות האדם שחף ויסבין, ד"ר סנאית גיסיס, נוני טל, ורד ביתן, בומה ענבר, רלה מזלי, שאול צ'ריקובר, חיים שוורצנברג, ד"ר ניב גורדון, אמנון לוטן, ד"ר סהר ורדי, קלאודיו קוגון, נעמי קירשנר, סיגל קוק אביבי, רוני סגולי, יעל אגמון, רעיה רותם, גיא בוטביה, אמיר ביתן, עירית הלבאי, אבישי הלבאי, גיא הירשפלד (מצ"ב יפויי כוח) ובשמי.
2. ביום 27.8.2018 פורסם דו"ח ראשוני של ועדת חקירה מיוחדת של האו"ם¹, שקבע כי כוחות הביטחון הבורמזים ביצעו פשע של השמדת עם כלפי קבוצת המיעוט המוסלמי הקרויה רוהינגיה, ומבצעים פשעים נגד האנושות ופשעי מלחמה במדינות Shan ו-Kachin. הוועדה המליצה להעמיד לדין את האחראים לפשעים בבית הדין הבין-לאומי הפלילי בהאג, או בטריבונל מיוחד.
3. הטיהור האתני והשמדת העם של הרוהינגיה, אינם חריגים ביחס לדפוס הפעולה של כוחות הביטחון הבורמזים והמליציות הקשורות אליהם מזה עשרות שנים – ולמעשה כמעט מאז העצמאות – באזורי הקונפליקט האתני במדינה. שריפת כפרים, ביזה, ענישה קולקטיבית, טרנספר של אוכלוסייה, אונס, עינויים, רצח והעלמה, שלילת זכויות אדם ואזרח בסיסיות, הם כלים יומיומיים של כוחות הביטחון בבורמה.
4. כפי שיפורט בהמשך בהרחבה, חברות וסוחרי נשק ישראלים סיפקו באישור בכירים בממשלה ובמשרד הביטחון, נשק ואימונים צבאיים לכוחות הביטחון הבורמזים, על אף שבורמה נמצאת מזה עשרות שנים במצב של מלחמת אזרחים מתמשכת באזורי המיעוטים האתניים, על אף אמברגו נשק אמריקאי ואירופאי מתחילת שנות ה-90, על אף שהיה ידוע לכל שכוחות הביטחון הבורמזים והמליציות הקשורות אליהם מבצעים מזה עשרות שנים פשעים נגד האנושות, פשעי

¹ Report of the Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar (24 August 2018)(A/HRC/39/64):
<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/MyanmarFFM/Pages/ReportoftheMyanmarFFM.aspx>

מלחמה והפרות חמורות של זכויות אדם, על אף שהיה ידוע לכל כי הפשעים מבוצעים במיוחד כלפי בני קבוצת הרוהינגיה, ועל אף שגורמים שונים חזרו והזהירו כי הפשעים עלולים להידרדר להשמדת עם של ממש.

5. כפי שיפורט בהמשך בהרחבה, הייצוא הביטחוני נמשך גם על אף פניות ועתירה שהגיש הח"מ יחד עם פעילות/י זכויות אדם לראשת אפ"י בעניין בורמה, וכן על אף שהחל מספטמבר 2014 הח"מ יחד עם אחרים מנהל הליכים לפתיחה בחקירה פלילית נגד ישראלים בחשד לסיוע בהשמדת עם ופשעים נגד האנושות ברואנדה, צ'ילה ודרום סודן.
6. כפי שיפורט בהמשך בהרחבה, מדינת ישראל לא רק שנמנעה מלגנות באופן כלשהו את הפשעים שביצעו הכוחות הבורמזים, אלא נתנה לחונטה תמיכה דיפלומטית חשובה וניסתה לטיח את מעורבותה. התנהלות זו מתאימה לדפוס הפעולה של כל ממשלות ישראל מאז קום המדינה, אשר נתנו סיוע בביצוע השמדת עם, פשעים נגד האנושות, פשעי מלחמה, והפרות חמורות של זכויות אדם ברחבי העולם, בתמורה לקידום אינטרסים פוליטיים וכלכליים.
7. מצער מאוד כי לא הופקו לקחים ו"שומרי הסף" לא רק שלא מנעו את המעורבות הישראלית בהשמדת העם בבורמה, אלא קיים חשד כי הם השתתפו בטיוחה.
8. לאור הטיוח והטיפול הרשלני של בכירים בפרקליטות המדינה בתלונות נוספות שהוגשו בנוגע למעורבות ישראלים בהשמדת עם ופשעים נגד האנושות, ספק רב אם קיימת אפשרות במדינת ישראל לביצוע חקירה אפקטיבית ועצמאית בעניין הפרשה של בורמה. למרות זאת, אנו פונים אליך בתקווה, גם אם קלושה, כי אולי הפעם תבחרו לנהוג אחרת.

א. השמדת עם ב"שידור חי"

9. כפי שיפורט להלן, השמדת העם של בני קבוצת הרוהינגיה, הייתה ידועה מראש. השתלשלותה דווחה בזמן אמת ע"י האו"ם וארגוני ופעילי זכויות האדם, וכן סוקרה בתקשורת הישראלית והעולמית. למרבה הצער, שוב הקהילה הבין-לאומית והאנושות כולה נכשלו במניעת השמדת עם, ושוב מדינת ישראל מכרה נשק ואימונים למשטר המבצע השמדת עם ופשעים נגד האנושות.
10. מאז קבלת בורמה עצמאות מבריטניה בשנת 1948, מתנהלת מלחמת אזרחים בלתי פוסקת באזורים שונים של המדינה. מדובר באחת ממלחמות האזרחים הארוכות בהיסטוריה.
11. בשנות השישים עלתה בהפיכה חונטה צבאית אשר הקימה דיקטטורה אכזרית וידועה לשמצה. בורמה הייתה במשך שנים רבות מדינה מצורעת ומבודדת, ורק בשנת 2011 החלו להיראות שם ניצני דמוקרטיה.
12. בשנת 2011 החל תהליך ראשוני ליצירת מרחב דמוקרטי בבורמה, שהוביל בנובמבר 2015 לקיום בחירות היסטוריות, בהן מפלגת the national league for democracy (NLD), בראשות זוכת פרס נובל לשלום, Aung San Suu Kyi, זכתה במרבית המושבים לבית התחתון ולבית העליון של הפרלמנט.
13. על אף התהליכים הראשוניים החיוביים למעבר לדמוקרטיה, לא ניתנה לאזרחים שליטה אפקטיבית על כוחות הביטחון בבורמה. החונטה ואנשיה ממשיכים לשלוט בכל היבט של

- החיים במדינה, יש לנציגי החונטה מקומות משוריינים בפרלמנט המבטיחים לה זכות וטו שתמנע רפורמות אמיתיות, ולראש החונטה הסמכות למנות את שרי הפנים, הביטחון והגבולות.
14. בתירוץ של שמירה על ביטחון המדינה, החונטה ממשיכה בבזיזת המדינה ומחצביה כדי להעשיר את חבריה ומקורביהם. כך למשל: חברות לכאורה פרטיות שהוקמו כחלק מהרפורמות, הן בפועל בבעלות של אנשי צבא או קשורות לצבא, וכן קיימת מדיניות לפיה כוחות הביטחון הפרוסים ברחבי המדינה אמורים לכלכל את עצמם – משמעות הדבר כי יש להם רישיון לבזוז אוכל, מחסנים, רכוש, להשתמש באדמות חקלאיות פרטיות ובעבודות כפייה. באזורים רבים של המדינה, אף פונו באלימות קהילות שלמות על-מנת לאפשר את בזיזת המחצבים שם.
15. כדי ליצור מראית עין של "שינוי", החונטה שחררה אסירים פוליטיים, אך בתי המעצר התמלאו במהרה באסירים פוליטיים חדשים. זאת בהיתן כי לא קיימות בבורמה זכויות ממשיות למחאה, להתארגנות, ולהבעת ביקורת כלשהי על החונטה. החקיקה הדוקטורית הקיימת, מאפשרת לחונטה לעצור ללא שום מגבלה אזרחים, מטעמים של ביטחון המדינה ושמירה על הסדר הציבורי. בתי המשפט אינם בולמים את הפרות זכויות האדם והאזרח, וידועים לשמצה בשחיתותם (בכל שלב של ההליך המשפטי יש צורך בתשלום שוחד).
16. בורמה ממשיכה להיות ארץ האוכלת את יושביה, שנלחמת מלחמה פנימית אינסופית נגד אזרחיה ותושביה. כוחות הביטחון של החונטה והמליציות הקשורות אליה, בין היתר: ממשיכים לעצור, לענות ולרצוח בני מיעוטים אתניים ודתיים, פעילי אופוזיציה וזכויות אדם, חקלאים המתנגדים לנישולם מאדמתם, עיתונאים וסטודנטים; ממשיכים לגייס קטינים כחיילים; ממשיכים להשתמש באונס ובתקיפות מיניות של נשים, גברים, ילדים וילדות כנשק מלחמה באזורי הקונפליקט; ממשיכים לבצע פשעי מלחמה ולהפר את החוק הבין-לאומי באזורי הקונפליקט, ובמיוחד במדינות Shan ו-Kachin, שם יש פגיעה ללא הבחנה באזרחים, הרג, מעצר, עינויים ואונס של מי שחשודים כתומכים במורדים; ממשיכים להשתמש בעבודות כפייה של האוכלוסייה האזרחית; ממשיכים להפקיע אדמות לצורך בזיזת משאביהן; ממשיכים לבצע מעקב אינטנסיבי נגד פעילים בחברה האזרחית ועיתונאים; וממשיכים להגביל את הגישה של ארגוני הסיוע וזכויות האדם הבין-לאומיים לאזורי הקונפליקט, ועוד.
17. לכן, מאז תחילת שנות ה-90 קיים אמברגו נשק² של מדינות האיחוד האירופאי וארה"ב על בורמה, ואלה לא בוטלו גם בעקבות ה"רפורמות" החל משנת 2011.
18. במיוחד היה ידוע לכל מצבם החמור של בני קבוצת המיעוט המוסלמי במדינת Rakhine, הקרויה הרוהינגיה. בנוסף על המתקפות החוזרות מצד לאומנים קיצוניים, דתיים ואתניים, בני קבוצת הרוהינגיה סבלו הן משלילה מוחלטת של זכויות האדם והאזרח הבסיסיות ביותר, והן מפשעים מתמשכים שבוצעו ע"י כוחות הביטחון של החונטה והמליציות שלה.
19. לפי חוק משנת 1982, החונטה הכינה רשימה של 135 קבוצות אתניות שהוכרו כ"גזעים לאומיים". רק חברי קבוצה אתנית שמופיעה ברשימה, זכאים לקבל אזרחות. קבוצת הרוהינגיה לא הופיעה ברשימה, ולכן כמיליון גברים, נשים וילדים היו משוללי כל מעמד וזכויות בבורמה. בנוסף, החונטה שללה את חופש התנועה, הזכות לבריאות ואת הזכות למשפחה

² <https://www.gpo.gov/fdsys/pkg/FR-2016-12-06/pdf/2016-29171.pdf> ; <https://www.pmdtc.state.gov/FR/1993/58FR39280.pdf> ; https://www.pmdtc.state.gov/embargoed_countries/ ; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016D0627&from=EN>

באמצעות משטר היתרים סבוכ. בין היתר, החונטה דרשה מחברי הקבוצה לבקש היתרים לפני נישואין, קבלת טיפול רפואי בבית חולים, כל יציאה ממקום המגורים, וכינוס של חמישה אנשים או יותר במרחב הציבורי (דבר הפוגע בחופש הפולחן ומונע תפילה במסגדים). מאז שנות ה-90 החונטה גם הפסיקה לתת תעודות לידה לקבוצת הרוהינגיה.

20. משנות ה-1970 ישנם גלי אלימות מתוזמנים היטב על-ידי כוחות הביטחון של החונטה, כלפי הרוהינגיה, כאשר הגל האלימות הגדול האחרון שניבא את השמדת העם, התרחש בשנת 2012.

21. בין יוני לאוקטובר 2012, כ-8,614 בתים נהרסו, מאות נרצחו ונפצעו, וכ-140 אלף איש מבני קבוצת הרוהינגיה נעקרו מבתיים. לאחר מכן, כוחות הביטחון סירבו לאפשר לכ-120 אלף איש מבני קבוצת הרוהינגיה לשוב לבתיים, והחזיקו אותם במעין מחנות מעצר גדולים במרכז מדינת Rakhine, ללא שירותי חינוך, בריאות ומקורות תעסוקה. זאת כדי לאפשר את בידודם ואת טיהורם מהאזורים בהם התגוררו קודם לכן. הדבר תועד ופורסם בין היתר, בדוחות שליח האו"ם למצב זכויות האדם בבורמה, בשנים 2012-2013, ובהמשך בדו"ח ועדת החקירה המיוחדת של האו"ם הנ"ל.³

22. המתקפות הללו על הרוהינגיה לא נבעו מהתפרצויות ספונטניות של עוינות, אלא מהסתה מתמשכת בחודשים שקדמו להן ממפלגה של הקבוצה האתנית הבודהיסטית (RNDP) Rakhine, נזירים בודהיסטים קיצוניים, ובכירים בשלטון במדינת Rakhine. בחודשים אלה היו הפגנות, קריאות לחרם והסתה נגד המוסלמים והרוהינגיה, אשר כונו "טרוריסטים", "מהגרים לא חוקיים", והוגדרו כאויבים קיומיים המאיימים להטביע את הגזעים האחרים בבורמה בשל הילודה חסרת המעצורים שלהם.

23. כך למשל, בחודש נובמבר 2012, מפלגת RNDP, ציטטה את היטלר וטענה כי לעיתים דרושים צעדים מיוחדים כדי לשמור על טוהר הגזע.

24. כוחות הביטחון הבורמזים טענו כי מדובר באלימות בין שתי קבוצות אתניות יריבות, אך הכוחות נמנעו מלעצור את האלימות כלפי הרוהינגיה ואף השתתפו בה. כוחות הביטחון פצעו, רצחו, עינו והרסו את הרכוש של הרוהינגיה. כוחות הביטחון מנעו מהרוהינגיה לעצור את השריפה של בתיים, כולל באמצעות ירי לעברם, ובכך ביצעו מעצרים המוניים.

25. על רקע גל האלימות בשנת 2012, הוקם ארגון בדלני מזויין של הרוהינגיה, הקרוי ARSA, אשר תקיפותיו את כוחות הביטחון הבורמזים, שימשו את החונטה כתירוץ להשמדת העם ולפשעים נגד האנושות, בשנים 2016-2017.

26. ביום 25.3.2013, היועץ המיוחד של מזכ"ל האו"ם למניעת ג'נוסייד, הזהיר כי האלימות כלפי הרוהינגיה בבורמה עלולה להידרדר לג'נוסייד⁴:

These measures must address not only the immediate consequences of the current violence but also the root causes of the problem. Failing to do so can have serious future

³ Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Myanmar (25 September 2012) (A/67/383): <https://www.ohchr.org/en/hrbodies/sp/pages/ga67session.aspx>

Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Myanmar (6 March 2013) (A/HRC/22/58): https://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session22/A.HRC.22.58_AUV.pdf ; <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session22/Pages/ListReports.aspx>

Also, Report of the Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar (24 August 2018) (A/HRC/39/64), paras. 24-30 <https://reliefweb.int/report/myanmar/statement-special-adviser-secretary-general-prevention-genocide-situation-myanmar>

consequences which the international community has solemnly promised to prevent.

27. כבר בשנת 2014, דו"ח של חוקרים מאוניברסיטת Harvard בארה"ב, קבע כי החונטה ביצעה פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות בפעילות של כוחות הביטחון שלה באזורי המיעוטים האתניים במזרח המדינה, וכי הפשעים ממשיכים להתבצע במדינות Shan ו-Kachin.⁵ הדו"ח ציין בין מי שאחראים לפשעים את הגנרל Maj-Gen Maung Maung Aye, אשר ביקר בישראל יחד עם ראש החונטה הבורמזית בספטמבר 2015 (כפי שיפורט בהמשך). בין היתר (עמ' 1, 5-7):

Myanmar Army soldiers involved in the Offensive violently cleared civilian areas and indiscriminately attacked villagers, including by firing mortars at villages; opening fire on fleeing villagers; destroying homes, crops, and food stores; laying landmines in civilian locations; forcing civilians to work and porter; and capturing and executing civilians. Tens of thousands of individuals were displaced during the campaign, and many were killed. Nearly every village in Thandaung Township was affected by the Offensive, and in large swathes of territory almost all villagers were forced to flee...

A chief objective in contemporary Myanmar military counterinsurgency operations has been the "clearing" of contested territory. Official military documents have prescribed the use of armed attacks, the destruction of property, and the laying of landmines to drive residents from their homes and discourage their return. Other coordinated actions have also been undertaken to displace civilian populations and facilitate their movement to government-controlled areas...

The Clinic documented numerous prohibited acts that constitute both war crimes and crimes against humanity. The Myanmar military committed these acts as part of operations to violently clear civilians from KNLA-controlled areas while employing military counterinsurgency policies and practices. Of particular relevance to war crimes, these acts were an integral part of the armed conflict. With regards to crimes against humanity, the clearing operations were attacks "directed against" the civilian population. The Clinic has not only documented a large number of incidents, but these operations involved "scorched earth" campaigns that were planned at the highest levels of military authority. Thus, there is strong evidence that the unlawful conduct was part of a "plan or policy" and was "systematic" in nature, establishing respectively the commission of war crimes and crimes against humanity.

---

⁵ Legal Memorandum: War Crimes and Crimes against Humanity in Eastern Myanmar (November 2014): <http://hrp.law.harvard.edu/wp-content/uploads/2014/11/2014.11.05-IHRC-Legal-Memorandum.pdf>

28. כבר בדו"ח של Simon-Skjodt Center for the Prevention of Genocide במוזיאון השואה בארה"ב, ממאי 2015, בעניין קבוצת הרוהינגיה, צוין כי יש בבורמה הפרות זכויות אדם ותנאים המעידים על סיכון רציני להידרדרות להשמדת עם⁶:

- Physical violence targeted against Rohingya people, homes, and businesses.
- Physical segregation of the Rohingya from members of other ethnic groups.
- Blockage of humanitarian assistance, including necessary health care.
- Deplorable living conditions for those displaced from their homes.
- Rampant and unchecked hate speech against Rohingya and other Muslims.
- Restrictions on movement.
- Stripping of citizenship.
- Destruction of mosques, onerous processes for Rohingya to maintain or fix mosques, and other restrictions on freedom of religion.
- Extortion and illegal taxation.
- Land confiscation.
- Two-child policy and restrictions on marriage in some areas of Rakhine State.
- "Supply checks" or raids by security forces on Rohingya homes.
- Sexual violence and arbitrary arrest and detention
- Abuses in detention.
- Revocation of legal or other documents.
- Inability to pursue livelihoods and restrictions on business opportunities.
- Lack of opportunities to pursue education.
- Restrictions on voting.
- Government blockage of information flow in and out of Rohingya communities.

29. החוקרים שהכינו את דו"ח מוזיאון השואה בארה"ב הנ"ל, הזהירו כי:

We left Burma deeply concerned that so many preconditions for genocide are already in place. With a recent history of mass atrocities and within a pervasive climate of hatred and fear, the Rohingya may once again become the target of mass atrocities, including genocide. However, there is still an opportunity to prevent this devastating outcome. This report sounds the alarm about the need to take urgent action to address these warning signs and prevent future atrocities, including genocide, from occurring.

---

⁶ <https://www.ushmm.org/m/pdfs/20150505-Burma-Report.pdf> ; <https://www.ushmm.org/m/pdfs/20150901-Burma-Report-Update.pdf>

30. דו"ח של נציב האו"ם לזכויות אדם, מיום 28.6.2016, קבע כי ייתכן שהפשעים של החונטה נגד הרוהינגיה עולים לכדי פשעים נגד האנושות.⁷ לפי דו"ח זה הפשעים כללו, בין היתר, הוצאה להורג ללא משפט, מעצרים המוניים, העלמה, עינויים, אונס ומניעת סיוע הומניטארי בסיסי (פסקה 55 לדו"ח).

31. Committee on the Elimination of Discrimination against Women של האו"ם, פרסמה ביום 25.7.2016 דו"ח בעניין בורמה⁸, לפיו כוחות הביטחון משתמשים באלימות מינית כלפי נשים כפריות ונשים מקבוצות מיעוטים באזורי הקונפליקט (פסקה 26):

Continuing sexual violence perpetrated by the military and armed groups against rural women and ethnic minority women, in particular in Kachin, Kayah, Kayin Mon and Rakhine States; widespread impunity enjoyed by perpetrators of such violence as well as threats and revictimization of women who attempt to report such cases; the low rate of prosecution of perpetrators of gender-based violence against women, in particular when such crimes are committed by the military and armed groups; and the conferment of immunity on perpetrators of crimes of sexual violence;

32. לאור הפעילות האינטנסיבית של כוחות הביטחון של החונטה והמליציות שלה במדינת Rakhine נגד קבוצת הרוהינגיה, החל מחודש אוקטובר 2016, כאשר החונטה השתמשה בתקיפה של מספר עמדות שמירה בגבול עם בנגלדש ע"י הארגון הבדלני המזויין ARSA, כתירוף לצאת למבצע צבאי רחב היקף – מבצע שכלל שריפת כפרים ובתים, הריגה והעלמה של אזרחים, עינויים, ואונס נשים וילדות⁹ – ביום 29.11.2016 נציב האו"ם לזכויות אדם, Mr Zeid Ra'ad Al Hussein, חזר על אזהרתו כי ייתכן שהחונטה מבצעת פשעים נגד האנושות¹⁰.

33. כתוצאה מגל האלימות כלפי הרוהינגיה באוקטובר 2016, כ-90 אלף מבני קבוצת הרוהינגיה נמלטו לבנגלדש¹¹. כוחות הביטחון הבורמזים הגבירו את הדיכוי נגד הרוהינגיה כדי להפוך את חייהם לבלתי נסבלים, הקימו עוד מחסומים ובסיסים, הטילו עוד הגבלות דרקוניות על חופש התנועה, ובאופן שנראה כהכנה לטבח הגדול – פרקו גדרות שהגנו על הבתים של הרוהינגיה והחרימו כל ציוד אפשרי להגנה – בנוסף, המשיכו המעצרים ההמוניים, בעיקר של המשכילים. רבים עברו עינויים במעצר, חלק שוחררו מהמעצר תמורת שוחד, ואחרים הועלמו. נשים וילדות סבלו מאלימות מינית מצד כוחות הביטחון, כולל אונס קבוצתי.

⁷Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights, Situation of human rights of Rohingya Muslims and other minorities in Myanmar(29 June 2016)(A/HRC/32/18):

http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session32/Documents/A_HRC_32_18_AEV.docx

⁸ Concluding observations on the combined fourth and fifth periodic reports of Myanmar(25 July 2016) (CEDAW/C/MMR/CO/4-5):

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CEDAW/C/MMR/CO/4-5&Lang=En

⁹http://www.nytimes.com/2016/11/21/opinion/myanmars-war-on-the-rohingya.html?_r=1;

<https://www.hrw.org/news/2016/11/13/burma-massive-destruction-rohingya-villages>

¹⁰<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=55668#.WE1u0blriR>

¹¹ <https://www.reuters.com/article/us-myanmar-rohingya/rohingya-refugees-scoff-at-myanmars-assurances-on-going-home-idUSKCN1C80NH>

34. במקביל להגברת האלימות כלפי הרוהינגיה מצד כוחות הביטחון, הרשויות החלו לחדש את המאמצים לכפות עליהם לשאת תעודות זהות בהן הרוהינגיה הוגדרו למעשה כמהגרים מבנגלדש. נשיאת התעודות הפכה לתנאי כדי לעבור במחסומים ולקבל גישה לאדמות חקלאיות ולדיג. במפגשים של כוחות הביטחון עם נציגי הכפרים של הרוהינגיה, נאמר כי עליהם לשאת את התעודות המשפילות או לעזוב את המדינה.

35. בחודש דצמבר 2016, פרסם ארגון Amnesty International דו"ח¹², לפיו, במבצע של כוחות הביטחון של החונטה, שהחל בחודש אוקטובר 2016 במדינת Rakhine נגד קבוצת הרוהינגיה, בוצעו פשעים נגד האנושות. בין היתר צוין בדו"ח כי באופן שיטתי ונרחב כוחות הביטחון של החונטה:

א. סגרו את האזור לארגוני סיוע הומניטארי ועיתונאים, כדי למנוע תיעוד של הפשעים הנעשים שם. כ-150,000 אזרחים ואזרחיות שהיו תלויים בסיוע הומניטארי, הפסיקו לקבלו.

ב. תקפו וירו במכוון וללא הבחנה באזרחים ובאזרחיות, כחלק מענישה קולקטיבית. כולל באמצעות מסוקי תקיפה.

ג. ביצעו מעצרים שרירותיים של אזרחים.

ד. אנסו נשים וילדות.

ה. העלימו מאות אזרחים.

ו. פעלו בשיטת "האדמה החרוכה", בזזו והרסו את הרכוש, בין היתר באמצעות ירי רקטות לעבר בתי מגורים. ארגון Amnesty אסף תיעוד באמצעות צילומי אוויר לכ-1,200 בתים, בתי ספר ומסגדים שהוצתו.

36. לפי UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, בעקבות המבצע של כוחות הביטחון של החונטה במדינת Rakhine נגד קבוצת הרוהינגיה, רק בין אוקטובר 2016 לדצמבר 2016 כ-30,000 אזרחים נעקרו מבתיים¹³.

37. בעקבות לחץ בין-לאומי כבד, הוקמו שתי ועדות בדיקה בבורמה. באחת היו חברים בכירים מכוחות הביטחון, ובשנייה היה חבר מזכ"ל האו"ם לשעבר. תפקיד הוועדה השנייה היה רק לייעץ למשטר. מלכתחילה העצמאות והאפקטיביות של שתי הוועדות הוטלה בספק. בהקשר זה, ראש החונטה טען ביום 7.12.2016 כי¹⁴:

Burmese security forces have not committed any human rights violations including extrajudicial killings, rapes, or arson.

38. ביום 29.12.2016, שנים עשר זוכי פרס נובל לשלום שלחו לראש מועצת הביטחון באו"ם ולמדינות החברות במועצה, מכתב הקורא לעצור את הפשעים הנעשים בבורמה כלפי קבוצת הרוהינגיה, בזה הנוסח¹⁵:

¹² https://www.amnesty.nl/sites/default/files/public/amnesty_myanmar_bangladesh_report.pdf

¹³ <http://reliefweb.int/report/indonesia/asia-and-pacific-weekly-regional-humanitarian-snapshot-6-12-december-2016>

¹⁴ <http://www.irrawaddy.com/news/burma/burma-army-chief-persists-in-denying-rights-abuses.html>

¹⁵ <http://thecomunity.com/project/twelve-nobel-peace-prize-laureates-arianna-huffington-richard-branson-sign-letter-to-unscc-declaring-persecution-of-rohingya/>

OPEN LETTER TO THE PRESIDENT OF THE SECURITY COUNCIL
AND MEMBER COUNTRIES OF THE COUNCIL TO END THE
HUMAN CRISIS OF ROHINGYAS IN MYANMAR

Dear President and Members of the Security Council,
As you are aware, a human tragedy amounting to ethnic cleansing and crimes against humanity is unfolding in Myanmar.

Over the past two months, a military offensive by the Myanmar Army in Rakhine State has led to the killing of hundreds of Rohingya people. Over 30,000 people have been displaced. Houses have been burned, women raped, many civilians arbitrarily arrested, and children killed.

Crucially, access for humanitarian aid organisations has been almost completely denied, creating an appalling humanitarian crisis in an area already extremely poor. Thousands have fled to neighbouring Bangladesh, only to be sent back. Some international experts have warned of the potential for genocide. It has all the hallmarks of recent past tragedies – Rwanda, Darfur, Bosnia, Kosovo.

The head of the office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) on the Bangladesh side of the border, John McKissick, has accused Myanmar's government of ethnic cleansing. The UN's Special Rapporteur on human rights in Myanmar Yanghee Lee has condemned the restricted access to Rakhine State as "unacceptable."

The Rohingyas are among the world's most persecuted minorities, who for decades have been subjected to a campaign of marginalisation and dehumanisation. In 1982, their rights to citizenship were removed, and they were rendered stateless, despite living in the country for generations. They have endured severe restrictions on movement, marriage, education and religious freedom. Yet despite the claims by government and military, and many in society, that they are in fact illegal Bengali immigrants who have crossed the border, Bangladesh does not recognise them either.

Their plight intensified dramatically in 2012 when two severe outbreaks of violence resulted in the displacement of hundreds of thousands and a new apartheid between Rohingya Muslims and their Rakhine Buddhist neighbours. Since then they have existed in ever more dire conditions.

This latest crisis was sparked by an attack on Myanmar border police posts on 9 October, in which nine Myanmar police officers were killed. The truth about who carried out the attack, how and why, is yet to be established, but the Myanmar military accuse a group of Rohingyas. Even if that is true, the military's response has been grossly disproportionate. It would be one thing to round up suspects, interrogate them and put them on trial. It is quite another to unleash helicopter gunships

on thousands of ordinary civilians and to rape women and throw babies into a fire.

According to one Rohingya interviewed by Amnesty International, “they shot at people who were fleeing. They surrounded the village and started going from house to house. They were verbally abusing the people. They were threatening to rape the women.”

Another witness described how her two sons were arbitrarily arrested: “It was early in the morning, the military surrounded our house, while some came in and forced me and my children to go outside. They tied my two sons up. They tied their hands behind their backs, and they were beaten badly. The military kicked them in the chest. I saw it myself. I was crying so loudly. When I cried, they [the military] pointed a gun at me. My children were begging the military not to hit them. They were beaten for around 30 minutes before being taken away”. She has not seen them since.

Despite repeated appeals to Daw Aung San Suu Kyi we are frustrated that she has not taken any initiative to ensure full and equal citizenship rights of the Rohingyas. Daw Suu Kyi is the leader and is the one with the primary responsibility to lead, and lead with courage, humanity and compassion.

We urge the United Nations to do everything possible to encourage the Government of Myanmar to lift all restrictions on humanitarian aid, so that people receive emergency assistance. Access for journalists and human rights monitors should also be permitted, and an independent, international inquiry to establish the truth about the current situation should be established.

Furthermore, we urge the members of UN Security Council to put this crisis on Security Council’s agenda as a matter of urgency, and to call upon the Secretary-General to visit Myanmar in the coming weeks as a priority. If the current Secretary-General is able to do so, we would urge him to go; if not, we encourage the new Secretary-General to make it one of his first tasks after he takes office in January.

It is time for the international community as a whole to speak out much more strongly. After Rwanda, world leaders said “never again”. If we fail to take action, people may starve to death if they are not killed with bullets, and we may end up being the passive observers of crimes against humanity which will lead us once again to wring our hands belatedly and say “never again” all over again.

39. אמנם כדי לעודד את המעבר לדמוקרטיה בבורמה, ארה"ב ביטלה בחודש אוקטובר 2016 את הסנקציות הכלכליות על המדינה¹⁶, אך כאמור אמברגו הנשק של ארה"ב¹⁷ ואמברגו הנשק של האיחוד האירופי¹⁸ שהוטלו בתחילת שנות ה-90, עמדו בעינם. זאת הן לנוכח הימשכות הדיכוי הפנימי בכל רחבי המדינה והפשעים באזורי הקונפליקט האתני, והן מתוך חוסר רצון להרפות את הלחץ מהחונטה בתקופה קריטית זו.

40. כך למשל, ביום 27.7.2016, יו"ר ועדת יחסי החוץ בקונגרס האמריקאי, Edward Royce, פנה לשגרירת ארה"ב באו"ם דאז, סמנתה פאוור, וביקש ממנה לקיים דיון במועצת הביטחון בעקבות הפשעים החמורים הנעשים כלפי בני קבוצת הרוהינגיה¹⁹. דבר שנראה חסר טעם לנוכח התמיכה המלאה של סין בחונטה (לסין יש זכות וטו במועצת הביטחון).

41. ביום 12.12.2016, פרסמה שגרירות ארה"ב בבורמה הודעה המגנה את המשך הלחימה במדינות Kachin²⁰ ו-Shan :

The U.S. Embassy is deeply concerned by the escalating violence in Kachin and Shan State and reports of abuses against civilians. We continue to call for restraint from all sides and urge immediate, unfettered humanitarian access to all those affected by conflict throughout the country. Continued conflict undermines the trust necessary to achieve a durable peace, and disproportionately affects the lives of innocent civilians and the thousands of IDPs forced from their homes. The U.S. Embassy urges all sides to cease hostilities so that the important effort to achieve peace can move forward.

42. הפרלמנט האירופאי קיבל ביום 13.12.2016 החלטה (B8-1360/2016) המגנה את הפשעים הנעשים כלפי בני קבוצת ה-Rohingya בבורמה. בין היתר נכתב בה כדלקמן²¹:

- A. whereas the Rohingya are an ethno-religious Muslim minority who have for decades suffered brutal oppression, systematic persecution, segregation, killings, rape, exclusion, discrimination and other serious human rights violations;**
- B. whereas the Rohigya are fleeing a policy of collective punishment in Rakhine State, where security forces are mounting indiscriminate reprisal attacks, firing at villagers from helicopter gunships, torching hundreds of homes, carrying out arbitrary arrests and raping women and girls;**
- C. whereas thousands of refugees who have made it across the border to Bangladesh in desperate need of humanitarian**

¹⁶ <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/pages/burma.aspx>

¹⁷ <https://www.gpo.gov/fdsys/pkg/FR-2016-12-06/pdf/2016-29171.pdf> ;

<https://www.pmddtc.state.gov/FR/1993/58FR39280.pdf> ; https://www.pmddtc.state.gov/embargoed_countries/

¹⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016D0627&from=EN>

¹⁹ <https://foreignaffairs.house.gov/wp-content/uploads/2016/07/07-27-16-Rohingya.pdf>

²⁰ <https://mm.usembassy.gov/statement-fighting-northern-myanmar/>

²¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P8-TA-2016-0506>

assistance are being forcibly pushed back in flagrant violation of international law;

- D. whereas UN High Commissioner for Human Rights Zeid Ra'ad Al Hussein, in his report of 20 June 2016, described the continued serious rights violations against the Rohingya, including arbitrary deprivation of nationality, which renders them stateless, severe restriction of freedom of movement, threats to life and security, denial of the rights to health and education, forced labour, sexual violence and limitations on their political rights, 'which may amount to crimes against humanity'; whereas Mr Al Hussein indicated that Rohingya are excluded from numerous professions and need special paperwork to access hospitals, which has resulted in delays and in the deaths of babies and their mothers during childbirth;
- E. whereas, according to ASEAN Parliamentarians for Human Rights, some 120 000 Rohingya remain in more than 80 internal displacement camps in Rakhine State, with limited access to humanitarian aid, while more than 100 000 others have fled by sea or land, often at the hands of human traffickers, to other countries in recent years; whereas many thousands risk their lives every year in an attempt to flee by land or sea and many have perished on the way;
- F. whereas laws and policies are in place in Myanmar which are designed to deny minorities their fundamental rights and where impunity for serious violations against the Rohingya has encouraged further violence against them;
- G. whereas Ms Suu Kyi speaks out for the peace and the national reconciliation, whereas the Arakan National Party (ANP), representing the hard-line Rakhine Buddhists, rejected the new term, accusing the government of indirectly accepting that the Rohingya are natives of Rakhine State, which the ANP rejects, and whereas in recent days thousands have taken to the streets in protest against the government; whereas Ms Suu Kyi who has taken on the posts of State Counsellor, Foreign Minister and Minister for the President's Office in a civilian government, will have to increase but has not shown enough effort to solve the issue of Rohingya minorities in Myanmar
- H. whereas the Rohingya population (both inside and outside Rakhine State) is the target of violent, aggressive and discriminatory propaganda and actions perpetrated by a number of radical Buddhist groups in Myanmar;

- I. Whereas UN Special Representative of the SG on Sexual Violence in Conflict Zainab Hawa Bangura explicitly expressed her grave concern on the ethnically-motivated rapes of women in Myanmar; whereas sexual violence is a serious public health and human rights problem with both short- and long-term consequences on women's physical, mental and sexual and reproductive health and is used as a weapon against the Rohingya;
- J. Whereas rape is widely being used in Myanmar by the armed forces as a weapon of war to intimidate the ethnic nationalities; whereas widespread sexual violence has devastating consequences for victims – women, men, boys and girls – as well as their families and whole communities and whereas such violations remain vastly under-reported;
- K. Whereas rape and other forms of sexual violence are prohibited under the Fourth Geneva convention, as well as Additional Protocol I and Additional Protocol II and whereas the International Criminal Court includes rape and some other forms of sexual violence in the list of war crimes and in the list of acts that constitute crimes against humanity when committed as part of a widespread or systematic attack directed against any civilian population;
- L. whereas Myanmar is still one of the most repressive country when it comes to LGBTI rights; whereas Sections 269, 270, 290, 292, 294, 372, 377, 469 and 5(j) are used to restrict the rights of LGBTI people in Myanmar with section 377 imposing an imprisonment for sexual acts which shall not be less than 2 years and may extend 10 years in certain cases.
- M. whereas in recent years many political prisoners have been released, but numerous human rights defenders, journalists, critics of the government and the military, and others have been arrested under broad, vaguely worded provisions as they peacefully exercised their democratic rights;

43. בחודשים מאי-יולי 2017, גברה ההסתה כלפי הרוהינגיה, כולל מטעם רשויות המדינה. כך גם, גברו הדיווחים בתקשורת הבורמזית, אשר רובה ככולה נמצאת בשליטת החונטה, על פעילות הארגון הבדלני ARSA, באופן המסית נגד כלל בני קבוצת הרוהינגיה.

44. בתחילת חודש אוגוסט 2017, לאחר שנערכה פגישה בין פוליטיקאים מהקבוצה האתנית הבודהיסטית, ה-Rakhine, הועברו חיילים רבים לאזור, גויסו לשורות כוחות הביטחון באופן

מזורז גברים רבים מן הקבוצה האתנית של ה-Rakhine, וחומשו מליציות של ה-Rakhine. דבר המעיד כי כוחות הביטחון הבורמזים נערכו מבעוד מועד להשמדת הרוהינגיה. 45. על רקע תקיפה נוספת של עמדות של כוחות הביטחון הבורמזים, באוגוסט 2017, החל מה-25.8.2017 החונטה הגבירה את פשעיה, ופתחה ב"מבצע צבאי" בו מאות כפרים נוספים נשרפו. דבר שהביא להימלטות של כ-725 אלף איש מבני קבוצת הרוהינגיה לבנגלדש. האו"ם הודיע כי הדבר מהווה דוגמה מובהקת לטיהור אתני²², וביום 12.3.2018 יועץ האו"ם למניעת ג'נוסייד, Adama Dieng, הודיע כי ייתכן שמדובר בג'נוסייד של ממש²³:

International crimes were committed in Myanmar. Rohingya Muslims have been killed, tortured, raped, burnt alive and humiliated, solely because of who they are. All the information I have received indicates that the intent of the perpetrators was to cleanse northern Rakhine state of their existence, possibly even to destroy the Rohingya as such, which, if proven, would constitute the crime of genocide. However, whether or not we consider that the crimes committed amount to crimes against humanity or genocide, this should not delay our resolve to act and to act immediately. We owe this to the Rohingya population.

46. המבצע שהחל ב-25.8.2018, הוגדר על ידי כוחות הביטחון הבורמזים כ"clearance operation". למרות שכוחות הביטחון והמליציות הקשורות אליהם פעלו יחסית בשטח נרחב, שיטת ה"לחימה" הייתה זהה – דבר המעיד על תכנון ופיקוד מרכזי של ההשמדה: כוחות הביטחון, לעיתים בליווי גברים מקבוצה האתנית של ה-Rakhine, פשטו בשעות הבוקר המוקדמות על הכפר. התושבים התעוררו לרעש יריות ופיצוצים. הבתים והמבנים בכפר הועלו באש, והחיילים וחברי המליציות ירו ללא הבחנה לתוך בתים, שדות חקלאיים ולעבר התושבים. 47. היקף ה"מבצע" מעיד על תכנון מקדים ע"י הצבא הבורמזי והנהגתו, כאשר ראש הצבא Min Aung Hlaing הצהיר שמטרתו לפתור אחת ולתמיד את הבעיה של הרוהינגיה²⁴:

The Bengali problem was a long-standing one which has become an unfinished job despite the efforts of the previous governments to solve it. The government in office is taking great care in solving the problem.

48. דו"ח ועדת החקירה המיוחדת של האו"ם הנ"ל, תיאר בפסקאות 36-42 ו-50 כיצד ההשמדה של הרוהינגיה התבצעה:

א. לכל הפחות כ-10,000 איש נרצחו. בחלק מהכפרים נרצחו מאות אנשים. כוחות הביטחון והמליציות הפרידו את הגברים והילדים והוציאו אותם להורג. נשים וילדות נלקחו לבתים

²² <https://www.theguardian.com/world/2017/sep/11/un-myanmars-treatment-of-rohingya-textbook-example-of-ethnic-cleansing>

²³ <https://www.un.org/sg/en/content/sg/note-correspondents/2018-03-12/note-correspondents-statement-adama-dieng-united-nations>

²⁴ <https://edition.cnn.com/2017/09/04/asia/rohingya-refugees-myanmar-military/index.html>

ונאנסו באונס קבוצתי, ולאחר מכן נרצחו או נפצעו קשה. גופות הנרצחים נשרפו והוטמנו בקברי אחים.

ב. אנשים נפצעו או נהרגו מיריות רובים, שנורו במכוון או ללא הבחנה, לעיתים בעת שהתושבים ניסו להימלט מהכפר; רבים נהרגו כתוצאה מהצתת המבנים בכפר, ואף נשרפו למוות בתוך בתייהם. במיוחד נהרגו בשריפה קשישים, ילדים קטנים ואנשים עם מוגבלויות, אשר לא הספיקו להימלט. בחלק מהמקרים, התושבים הוכנסו בכוח לתוך בתים בוערים, או ננעלו בתוכם.

ג. נעשה שימוש באונס כנשק מלחמה. לעיתים עד 40 נשים וילדות נאנסו יחד; לעיתים האונס בוצע בפומבי מול בני המשפחה והקהילה, זאת כדי להגביר את ההשפלה והטראומה; אימהות נאנסו בנוכחות ילדיהן הקטנים, והיו כאלה שנפצעו קשה באונס או שנרצחו תוך כדי האונס. במיוחד נאנסו נשים ונערות בין הגילאים 13 עד 25, כולל נשים בהיריון; נשים וילדות נחטפו לבסיסי הצבא ולתחנות המשטרה, כדי לשמש שם כשפחות מין; במהלך האונס היו נשים וילדות שנפגע איבר המין שלהן כתוצאה משימוש החיילים במקלות ובסכינים; נשים וילדות רבות נפטרו בעקבות הפציעות הקשות שנפצעו במהלך האונס; ישנן ראיות שגם גברים וילדים היו קורבנות לאונס, השחתה של איבר המין ועינויים מיניים.

ד. ילדים וילדות נרצחו, גופם הושחת, והם סבלו מאלימות מינית ע"י כוחות הביטחון והמליציות; ילדים וילדות נרצחו בפני הוריהם; ילדים וילדות נאלצו להימלט לבנגלדש לאחר שהוריהם נרצחו או שהם הופרדו מבני משפחותיהם; רבים מאלה שהצליחו להימלט לבנגלדש סובלים מחבלות ירייה, דקירה, ושריפה.

ה. גברים ונערים רבים נחטפו ע"י החיילים והמליציות, הועלמו וגורלם טרם ידוע.

ו. מאות אלפים מהרוהינגיה נמלטו, ללא מחסה, מים ומזון. הם הלכו במשך ימים או שבועות דרך ההרים והיערות. רבים מתו בדרך, חלקם כתוצאה מהפציעות שנגרמו להם ע"י החיילים והמליציות בעת הפשיטות על הכפרים; נשים ילדו, וחלק מהתינוקות שנולדו ופעוטות נפטרו; חלק טבעו כאשר ניסו לחצות נהרות או כאשר הספינות ששטו בהם התהפכו; כוחות הביטחון הבורמזים המשיכו להרוג את בני הרוהינגיה גם כאשר אלה ניסו להימלט לבנגלדש. למשל, החיילים שמו מוקשים באזור הגבול עם בנגלדש אף שידעו שהפליטים בדרכם לעבור שם.

ז. לפי תצלומי לוויין כוחות הביטחון והמליציות הרסו לפחות כ-37,700 מבנים בכ-392 כפרים של הרוהינגיה. רובם באמצעות שריפה. מרבית המבנים שהוצתו היו בתי מגורים, בתי ספר, חנויות ומסגדים; לאחר הריסת הכפרים, נעשתה השטחה והעלמה שיטתית של שרידיהם. בולדוזרים השטיחו את המבנים ההרוסים ואת הצמחייה, כדי למחוק כול עדות שחיו במקום קהילות של הרוהינגיה; לאחר מכן, בחלק מהכפרים הוקמו בסיסים של הצבא או בתי מגורים לבני קבוצות אתניות האחרות. חלק מהאדמות של כפרי הרוהינגיה, הוקצו לפרויקטים של תשתיות ולמכרות.

49. לאור המתואר, צוות המומחים שהכין את דו"ח ועדת החקירה המיוחדת של האו"ם הני"ל, הגיע למסקנה כי בוצע פשע של השמדת עם:

The critical element of the crime is "genocidal intent". The Mission assessed its body of information in light of the

jurisprudence of international tribunals regarding the reasonable inference of such intent. The crimes in Rakhine State, and the manner in which they were perpetrated, are similar in nature, gravity and scope to those that have allowed genocidal intent to be established in other contexts. Factors pointing at such intent include the broader oppressive context and hate rhetoric; specific utterances of commanders and direct perpetrators; exclusionary policies, including to alter the demographic composition of Rakhine State; the level of organization indicating a plan for destruction; and the extreme scale and brutality of the violence.

Having given careful consideration to other possible inferences regarding intent, the Mission considers that these can be discounted as unreasonable. In this regard, the Mission notes the Tatmadaw Commander-in-Chief's statement highlighted in paragraph 35, revealing that the "clearance operations" were not a response to a concrete threat from ARSA, but to the "unfinished job" of "solv(ing) the long-standing Bengali problem."

The Mission concluded, given these considerations on the inference of genocidal intent, that there is sufficient information to warrant the investigation and prosecution of senior officials in the Tatmadaw chain of command, so that a competent court can determine their liability for genocide in relation to the situation in Rakhine State.

50. צוות המומחים שהכין את דו"ח ועדת החקירה המיוחדת של האו"ם הנ"ל, קבע גם מי הוביל את השמדת עם (פסקאות 90-92):

the Tatmadaw was the main perpetrator of serious human rights violations and crimes under international law in Kachin, Rakhine and Shan States. Additionally, in Rakhine State, the Myanmar Police Force, NaSaKa and Border Guard Police were also perpetrators. Local authorities, militias, militant "civilian" groups, politicians and monks participated or assisted in violations, to varying degrees.

51. ב-27.9.2017, שגרירת ארה"ב באו"ם²⁵, ניקי היילי, קראה למדינות העולם להקפיא את מכירות הנשק לבורמה. ארה"ב הצהירה ביום 22.11.2017, כי בבורמה מתרחש טיהור אתני וכי היא תפעל להטלת סנקציות על המדינה²⁶.

---

²⁵ <https://www.reuters.com/article/us-myanmar-rohingya/u-s-envoy-to-u-n-demands-myanmar-prosecutions-weapons-curbs-over-rohingya-idUSKCN1C30GP>

²⁶ <https://www.bbc.com/news/world-asia-42084895>

52. למרבה הצער ועל אף הביקורת הבין-לאומית, לא רק שבורמה לא שינתה את דרכיה, אלא שבחודשים האחרונים כוחות הביטחון הבורמזים ממשיכים את הפשעים נגד הרוהינגיה, ובמקביל גם הגבירו את הלחימה במדינת Kachin.²⁷ זאת כפי שאמר לאחרונה השגריר האמריקאי לחופש הדת, Sam Brownback, בתדרוך שנתן על רקע פרסום דו"ח מחלקת המדינה האמריקאית ביום 29.5.2018.²⁸ כך גם, לפי דו"ח ועדת החקירה המיוחדת של האו"ם הנ"ל, החל מינואר 2018 נמלטים בממוצע כל חודש כ-1,700 מבני הרוהינגיה לבנגלדש (פסקה 49).

53. העיתונות הבין-לאומית ממשיכה מעת לעת לחשוף ראיות חדשות לפשעים שנעשו כלפי הרוהינגיה. כך למשל, ב-8.2.2018 סוכנות הידיעות רויטרס פרסמה תחקיר מקיף המוכיח כי כוחות הביטחון הבורמזים שרפו כפרים, בזזו רכוש, וטבחו באזרחים.²⁹

54. כך גם, נחשפות מעת לעת עדויות נוספות על השימוש של כוחות הביטחון של החונטה באונס כנשק מלחמה.³⁰ דו"ח מזכ"ל האו"ם שפורסם ביום 14.4.2018, דיווח בנוגע למצב האלימות המינית בבורמה כדלקמן³¹ (פסקה 55 לדו"ח):

The mass exodus of almost 700,000 Rohingya civilians from Rakhine state in Myanmar, to Cox's Bazar, Bangladesh, created a humanitarian crisis that seized the attention of the world. As documented by international medical staff and service providers operating in Bangladesh, many civilians bear the physical and psychological scars of brutal sexual assault. The assaults were allegedly perpetrated by members of the Myanmar Armed Forces (Tatmadaw), at times acting in concert with members of local militias, in the course of the military "clearance" operations in October 2016 and August 2017 characterized by the United Nations High Commissioner for Human Rights as "ethnic cleansing". The widespread threat and use of sexual violence was integral to their strategy, humiliating, terrorizing and collectively punishing the Rohingya community and serving as a calculated tool to force them to flee their homelands and prevent their return. Violence was visited upon women, including pregnant women, who are seen as custodians and propagators of ethnic identity, as well as on young children, who represent the future of the group.

The violence is linked with an inflammatory narrative alleging that high fertility rates among the Rohingya community

²⁷ <https://www.theguardian.com/world/2018/may/14/slow-genocide-myanmars-invisible-war-on-the-kachin-christian-minority>

²⁸ <https://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2018/05/282795.htm> ; <https://www.state.gov/documents/organization/281054.pdf>

²⁹ <https://www.reuters.com/investigates/special-report/myanmar-rakhine-events/>

³⁰ <https://www.theguardian.com/world/2018/may/01/nine-months-after-myanmar-assaults-rohingya-camps-ready-for-spate-of-births/>

³¹ <https://www.theguardian.com/world/2018/apr/15/many-rohingya-subjected-to-brutal-sexual-assault-by-myanmar-forces-un> ; <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=23012&LangID=E> ;

Report of the Secretary-General on conflict-related sexual violence (23 March 2018): <http://undocs.org/S/2018/250>

represent an existential threat to the majority population. When my Special Representative visited camps and settlements in Cox's Bazar in November 2017, she heard accounts from almost every woman and girl of patterns of rape, gang rape, forced nudity and abduction for the purpose of sexual slavery during military campaigns of slaughter, looting and the razing of homes and villages. She also received first-hand testimony of women having been subjected to invasive body searches, including vaginal searches, performed by male security officers, ostensibly to look for valuables and documentation, and to sexual harassment during house-to-house searches...

55. ה- Council of the European Union קיבלה ביום 26.2.2018 החלטה (6418/18) הממשיכה את אמברגו הנשק, ומגנה את הפשעים הנעשים כלפי בני קבוצת הרוהינגיה בבורמה ובמדינות Kachin ו-Shan. בין היתר נכתב בה כדלקמן³² :

The Council took stock of the situation in Myanmar/Burma, in particular in Rakhine State, which remains extremely serious. The Council condemns ongoing widespread, systematic grave human rights violations committed by Myanmar/Burma military and security forces, including rape and killings. It also reiterates its condemnation of attacks by the Arakan Rohingya Salvation Army (ARSA) and other militant groups... More than 680,000 people, mostly Rohingya, fled their homes in Rakhine State and sought refuge in Bangladesh... Recalling priority issues set out in its conclusions of 16 October 2017, the EU deplores the fact that continued human rights violations, a climate of fear, insecurity, impunity and lack of rule of law continue to prevail in Rakhine State resulting in further, albeit smaller, refugee flows to Bangladesh and that humanitarian and development as well as media access to Rakhine State remains restricted... The EU strongly regrets the fact that Myanmar/Burma decided on 20 December 2017 to discontinue its cooperation with the UN Special Rapporteur on human rights in Myanmar... The EU also reiterates its concern about the continued deterioration of the human rights and security situation in Kachin and Shan States, with increased fighting, reports of civilian casualties and more than 100.000 internally displaced persons (IDPs), many of them extremely vulnerable.. The EU recalls that all parties to the conflict must facilitate rapid and unimpeded humanitarian access to civilians in need... The EU calls on the Government of Myanmar/Burma and the security forces to ensure that security, the rule of law and

---

³² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6418-2018-INIT/en/pdf>

accountability prevail in Rakhine, Kachin and Shan States. In light of the disproportionate use of force and widespread and systematic grave human rights violations committed by the military and security forces including sexual and gender based violence and killings and the continuous climate of impunity, fear and insecurity in Rakhine State, the Council confirms the relevance of the existing embargo on arms and equipment which can be used for internal repression and invites the High Representative to make a proposal for the extension thereof and to present concrete options for its strengthening without delay. As regards practical defence cooperation with Myanmar/Burma, the EU and its Member States intend to reduce it to the strict minimum with the sole purpose of strengthening democratic principles, the respect of human rights and the rule of law.

ב. הייצוא הביטחוני הישראלי לבורמה

56. בורמה הינה אחת מן הידידות הקרובות והנאמנות ביותר של מדינת ישראל בעולם. היחסים הדיפלומטיים ביניהן החלו בשנת 1953³³. אף שאין לבורמה מעמד גאו-פוליטי חשוב ובמשך מרבית השנים מאז עצמאותה המדינה הייתה מצורעת ומוחרמת, מדינת ישראל מעריכה את העובדה שהיא תומכת בה באופן עקבי בפורומים בין-לאומיים.

57. על-פי דיווחים שונים בישראל ובחו"ל, מדינת ישראל מקיימת קשרים ביטחוניים עם החונטה בבורמה מזה עשרות שנים, גם אם לא ברצף.

58. למרות שכמתואר, מאז תחילת שנות ה-90 קיים אמברגו נשק³⁴ של מדינות האיחוד האירופאי וארה"ב על בורמה, מדינת ישראל מכרה מחודש ספטמבר 2015 ייצוא ביטחוני לחונטה. בין היתר:

א. בספטמבר 2015 הגיעה משלחת של בורמה, שכללה פושעי מלחמה בכירים, לביקור בתעשיות הביטחוניות ובבסיסי חיל האוויר וחיל הים בישראל. זאת כפי שפורסם בדף הפייסבוק של ראש החונטה, הגנרל Min Aung Hlaing;

³³ <http://embassies.gov.il/yanon/AboutTheEmbassy/bilateral-relations/Pages/Myanmar-Israel-Bilateral-Relation.aspx>

³⁴ <https://www.gpo.gov/fdsys/pkg/FR-2016-12-06/pdf/2016-29171.pdf> ;

<https://www.pmdtc.state.gov/FR/1993/58FR39280.pdf> ; https://www.pmdtc.state.gov/embargoed_countries/ ; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016D0627&from=EN>

Senior General Min Aung Hlaing

September 10 at 7:02am ·

Senior General meets IDF Chief of General Staff

Nay Pyi Taw September 9

Commander-in-Chief of Defence Services Senior General Min Aung Hlaing and Myanmar Tatmadaw goodwill delegation yesterday afternoon observed the place where fallen soldiers of Operation Black Arrow, launched in Gaza in February 1955, are honored. In the evening, they held talks with Chief of General Staff Lieutenant General Gadi Eitenkot of Israel Defense Forces (IDF) on regional situations of the two countries, military cooperation, exchange of military goodwill delegations and trainees. The meeting took place at Defence Ministry in Tel Aviv.

Senior General Min Aung Hlaing and Lieutenant General Gadi Eitenkot exchanged commemorative plaques.

The Senior General and delegation attended dinner hosted in their honor by Head of Policy and Political Military Bureau Maj-Gen(Ret.) Mr. Amos Gilard at Crowne Plaza Hotel.

After the dinner, the Senior General presented souvenirs.

Senior General Min Aung Hlaing

September 9 at 6:22am ·

Senior General examines coastguard vessel in Israel

Nay Pyi Taw, September 8

Commander-in-Chief of Defence Services Senior General Min Aung Hlaing and Myanmar Tatmadaw goodwill delegation went to ELTA Systems Ltd in Ashdod from Tel Aviv this morning.

They were welcomed at ELTA Systems Ltd by its President Mr. Nissim Hadas. Officials conducted them round the ELTA Systems Ltd. The Senior General presented a commemorative plaque.

On arrival at Ashdod Naval Base, its head Captain Ido Ben Moshe welcomed the Senior General and delegation. They attended the operation commander's power point presentation of the base and its fleets.

Accompanied by Vice-President of IAI RAMATA Mr. Nitzan Shaked, they rode and examined FAC Super Dvora MK3, which is the same type of speed coastguard vessel Myanmar Navy has ordered.

The Senior General presented commemorative plaques to Mr. Shaked and Israeli naval officers. In return, Mr. Shaked presented a small-scale model of Super Dvora.

In the afternoon, the Senior General and delegation arrived at Israel Village Gaza headquarters at Gaza Strip border area and were welcomed by commander of Gaza Strip Southern Command Colonel Dato Bar Kalifa and officials. They then looked around the command HQ.

Senior General Min Aung Hlaing

September 9 at 5:26am ·

Senior General visits Israel Aerospace Industries

Nay Pyi Taw, September 8

Commander-in-Chief of Defence Services Senior General Min Aung Hlaing and Myanmar Tatmadaw goodwill delegation visited Israel Aerospace Industries (IAI) in Tel Aviv yesterday afternoon.

The Senior General and delegation were welcomed by IAI President Mr. Joseph Weiss, and afterwards an official conducted a power point presentation of the IAI 3D War Scenario. The Senior General asked for more information. They then looked around the IAI.

In the evening, they attended dinner hosted in their honor by head of Directorate of Security for the Defence Establishment Mr. Amir Kain at the Defence Ministry.

After the dinner the Senior General presented souvenir.

ב. במהלך הביקור של משלחת בורמה בישראל, נחתם הסכם הבנות (MOU)³⁵, הכולל מכירת טכנולוגיה ואימונים צבאיים, ושיתוף פעולה מודיעיני;

MRTV English Channel
November 24, 2015 ·

Pyidaungsu Hluttaw discusses military cooperation with Israel

DEPUTY Minister for Defence Commodore Aung Thaw clarified an MoU on military cooperation in the defence sector and an agreement on the protection of secret information between Myanmar and Israel at the Pyidaungsu Hluttaw on Monday. The MoU covers military training, the development of defence and security policies, legal matters in the defence sector, information sharing, humanitarian and relief operations, military education in economics, science and technology and military medical science, according to the deputy minister.

In addition, the deputy minister pointed out the benefits of signing the agreement on the protection of secret information between the two countries, including the promotion of defence and security cooperation, information sharing, the acquisition of technologies and the exchange of visits. MPs were also invited to discuss the matter at another session. The Pyidaungsu Hluttaw session also discussed the differences between the Lower House and the Upper House over the proposal to amend the Myanmar Mining Law and the bill for the Myanmar Condominium Law. Representatives approved some sections of the bills, and remaining sections will be discussed during a future session.

— Myanmar News Agency

ג. החברה הביטחונית הישראלית Tar Ideal Concept Ltd, פרסמה באתר האינטרנט שלה כי מכרה לכוחות המיוחדים של מיאנמר אימונים ורובי CornerShot תוצרת ישראל; ISRAELI CORNERSHOT IN MYANMAR

10/08/16

Israeli CornerShot now in service in Myanmar's Special Operations Task Force

ד. עיתון הארץ פרסם כי בשנת 2017 הועברו לבורמה ספינות קרב חמושות, מדגם סופר דבורה³⁶. ספינות אשר עלולות לאפשר תקיפת כפרים ואזרחים באזורי החוף והנהרות, וכן לתקיפת סירות עם פליטים המנסים להימלט מאזורי הלחימה.

Myanmar NAVY is 😊 feeling proud.

April 29, 2017 · ⚙

Super Dvora Mk III .....

She is moving forward with 45 knots on Myanmar Waters.....

Welcome to Myanmar Navy !!!

³⁶ <https://www.haaretz.co.il/news/politics/.premium-1.4532558>

ה. בעמוד הפייסבוק האישי של ראש החונטה הגנרל Min Aung Hlaing³⁷, פורסם כי בהמשך לביקור ראשי החונטה בישראל, בתאריך 27.6.2016, ביקר בבورמה ראש סיב"ט (אגף הייצוא הביטחוני במשרד הביטחון), תא"ל (מיל') מישל בן ברוך, ונפגש עם ראשי החונטה שם, ביניהם הגנרל Min Aung Hlaing וסגנו Soe Win.

Senior General Min Aung Hlaing

June 28 -

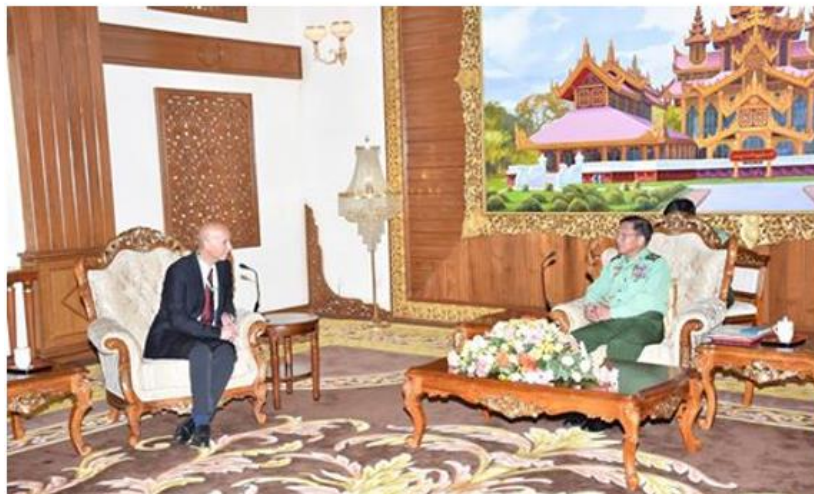
Senior General Min Aung Hlaing receives Director of SIBAT (Israel MOD International Defense Cooperation Directorate) of Israeli Ministry of Defense

Nay Pyi Taw June 27

Commander-in-Chief of Defence Services Senior General Min Aung Hlaing received Brigadier General (Ret.) Mishel Ben Baruch, Director of SIBAT (Israel MOD International Defense Cooperation Directorate) of the Ministry of Defense of Israel at Bayintnaung Parlour here, at 10 am today.

They frankly exchanged views on promotion of cooperation in friendly relations and defence between armed forces of the two countries, progress of Myanmar in multiparty democracy and peace processes, cooperation with Directorate of Resettlement in agriculture tasks, and future cooperation in health sector.

Also present at the call were Deputy Commander-in-Chief of Defence Services Commander-in-Chief (Army) Vice-Senior General Soe Win and senior military officers of the Office of the Commander-in-Chief (Army). Brigadier General (Ret.) Mishel Ben Baruch of the Israeli Ministry of Defense was accompanied by Israeli Ambassador to Myanmar H.E. Mr. Daniel Zohar Zonshine and officials. After the meeting, they posed for documentary photo.

- ו. בראיון מצולם של העיתונאי יעקב אחימאיר, עם שגריר בורמה בישראל, שפורסם ביום 18.11.2017³⁸, השגריר הודה כי ארצו מזמינה נשק ממדינת ישראל כדי לעקוף את אמברו הנשק האמריקאי והאירופאי, וכהכנה לסנקציות עתידיות נוספות. השגריר הדגיש כי מדינת ישראל לא הציבה שום תנאים או מגבלות לשימוש בורמה בנשק הישראלי.
- ז. בראיון ביום 30.11.2017 לגל"צ³⁹, השגריר הבורמזי בישראל טען כי נחתמה עסקת נשק ב-2015, כי בכהונתו נחתמה עסקת נשק חדשה, וכי ישנה עסקת נשק שבחלקה הסתיימה ובחלקה עדיין נמשכת. עוד טען השגריר, כי הרוהינגיה מציתים את הכפרים של עצמם ועוזבים לא בשל האונס, הרצח, והעינויים, אלא בגלל התנאים הטובים במחנות הפליטים בבנגלדש.

³⁷<https://www.facebook.com/seniorgeneralminaughlaing/photos/a.698644213503403.1073741828.698627660171725/1253337571367395/?type=3&theater>

³⁸https://www.youtube.com/watch?v=mtGVNuO_ey8&feature=youtu.be

³⁹<https://t.co/C1Mxuq8jX3>

59. הייצוא הביטחוני המתואר לעיל פורסם בתקשורת, אך בהחלט ייתכן כי קיימים פרטים נוספים לגביו שלא הגיעו לידיעת הציבור.

ג. מדינת ישראל נמנעה מלגנות את הפשעים של בורמה, נתנה לחונטה תמיכה דיפלומטית ופעלה על-מנת לטייח את מעורבותה בפשעים בבורמה

60. ביום 11.12.2016 שלח הח"מ יחד עם פעילות ופעילי זכויות אדם מכתב לראשת אפ"י, רחלי חן, בו היא נתבקשה לעצור את הייצוא הביטחוני לבורמה, להפעיל את סמכותה הקבועה בסעיף 9 לחוק הפיקוח על ייצוא ביטחוני, תשס"ז-2007, ולהורות על ביטול או התלית רישיונות הייצוא שנתן אפ"י לבורמה.

61. ביום 8.1.2017 דחתה ראשת אפ"י את הבקשה בזה הנוסח:

1. נשוב ונציין כי מסירותך לנושא שבנדון ראויה להערכה ואנו מתייחסים לפנייתך במלוא תשומת הלב.

2. יחד עם זאת, וכפי שנמסר לך בעבר, מדיניות הייצוא הביטחוני של מדינת ישראל, לעניין מדינות מסוימות וככלל, נבחנת באופן תדיר לאור מדיניותם של גורמים בינ"ל שונים באותו עניין. משרד הביטחון בוחן את מדיניות הייצוא הביטחוני בתיאום מלא עם משרד החוץ וגורמים ממשלתיים נוספים ופועל על-פי אמות המידה הבינ"ל ובכפוף להן.

3. כידוע, משרד הביטחון אינו מוסר פרטים אודות מדיניות ממשלת ישראל במתן רישיונות שיווק ורישיונות יצוא ביטחוניים, וזאת מטעמים ביטחוניים, מדיניים ואסטרטגיים, אולם ככלל ניתן לומר כי נסיבות כמתואר במכתבך שבסימוכין מהוות שיקול מכריע בקביעת מדיניות הייצוא הביטחוני של מדינת ישראל.

62. לאור דחיית הבקשה, ביום 22.1.2017 הוגשה עתירה דחופה לבג"צ (648/17), בדרישה לעצור את כל הייצוא הביטחוני לבורמה.

63. ביום 15.3.2017 הגישו משרדי החוץ והביטחון תגובה לעתירה וביקשו לדחות אותה על הסף, בהעדר סמכות עניינית לבג"צ לבקר את מדיניות הייצוא הביטחוני.

64. לאחר שהתקיים פתוח לציבור בתיק ביום 25.9.2017 (למעט השלב בו הציגה המדינה מידע סודי לשופטים), עו"ד שוש שמואלי אשר ייצגה את משרדי החוץ והביטחון בהליך, הגישה בקשה לצו איסור פרסום גורף ורטוראקטיבי על עצם קיום ההליך וכל המסמכים שהוגשו בו וכבר פורסמו. הבקשה הגורפת נדחתה והוצא צו איסור פרסום אך ורק על פסק הדין.

65. בפגישה שנערכה בחודש נובמבר 2017 עם רבני ורבניות ארגון "תרועה" האמריקאי, סגן קונסול ישראל בניו יורק הסביר את החימוש הישראלי של מיאנמר חרף הטיהור האתני, בנימוק כי "שני הצדדים מבצעים פשעי מלחמה"⁴⁰ - מדובר בטענה מזעזעת מבחינה מוסרית וחוקית, אשר גם סותרת את עמדת הקהילה הבין-לאומית, ארה"ב, האיחוד האירופאי והאו"ם.

⁴⁰ <https://www.haaretz.co.il/news/politics/.premium-1.4585012>

66. בכל מקרה, גם במלחמת אזרחים אסור לממשלה לנקוט בענישה קולקטיבית ובהשמדת עם. בנוסף, הפשעים הנוכחיים כלפי הרוהינגיה אמנם יוצאים דופן בהיקפם, אך כמתואר אינם חריגים ביחס לדפוס הפעולה של כוחות הביטחון בבורמה והמליציות הקשורות אליהם מזה עשרות שנים, באזורי הקונפליקט האתני במדינה.

67. בהקשר זה, יפים הדברים של ועדת החקירה המיוחדת של האו"ם, בפסקה 77 לדו"ח הנ"ל:

Military necessity would never justify killing indiscriminately, gang raping women, assaulting children, and burning entire villages. The Tatmadaw's tactics are consistently and grossly disproportionate to actual security threats, especially in Rakhine State, but also in northern Myanmar.

68. בעקבות שני הראיונות הנ"ל של שגריר בורמה בישראל, משרד החוץ הישראלי פרסם שזימן את השגריר הבורמזי לשיחת נזיפה ודרש ממנו להתנצל על כך שאישר בראיונות את עסקאות הנשק⁴¹.

69. בהמשך, שגריר בורמה בישראל השתתף בטקס בגוש עציון⁴², וכן בקבלת פנים לכבוד העברת השגרירות האמריקאית לירושלים⁴³.

70. תמוה הדבר, כי מדינת ישראל אשר נאבקת להמשך הטלת הסנקציות על איראן, לא התביישה להתעלם מאמברגו הנשק שמטילות ארה"ב ומדינות האיחוד האירופאי מאז תחילת שנות ה-90, על רקע הפשעים החמורים ביותר שנעשים בבורמה.

71. אין צל של ספק, כי הפומביות שניתנה במפתיע מצד החונטה ליחסים הסודיים ארוכי השנים, נועדה לשרת את האינטרסים שלה. זאת לנוכח מאבקה לבצר את מעמדה הפנימי והבין-לאומי, ומאבקה לשמור על חסינות חבריה מפני העמדה לדין על הפשעים שעשו.

72. ביום 28.5.2018 סגנית שר החוץ, ציפי חוטובלי פרסמה בחשבון הטוויטר שלה תמונה מהשתתפותה בטקס החתימה על הסכם לשיתוף פעולה בין המדינות בתחום החינוך, יחד עם הכיתוב "הסכם חינוך עם מיאנמר, ממשיכים בשיתופי פעולה עם ידידינו ברחבי העולם"⁴⁴.

⁴¹ <http://www.davar1.co.il/97223/>

⁴² <https://www.makorishon.co.il/nrg/online/1/ART2/896/374.html>

⁴³ <https://www.haaretz.co.il/news/politics/.premium-1.6095465>

⁴⁴

https://twitter.com/TzipiHotovely/status/1001105146070302720?ref_src=twsrc%5Etfw&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.haaretz.co.il%2Fnews%2Fpolitics%2F.premium-1.6132348

73. ההסכם אשר נחשף ע"י העיתונאית נועה לנדאו בעיתון הארץ⁴⁵, כולל את הסעיפים השערורייניים הבאים:

Article 7

The Parties shall encourage the development of an Israeli and Jewish Studies program in the Republic of the Union of Myanmar and Myanmar Studies program in Israel including Hebrew and Myanmar language teaching respectively.

Article 8

- 1. The Parties shall, through their competent authorities, endeavor to mutually verify school textbooks, particularly concerning the passages referring to the history of the other state and, where needed, introduce corrections to these textbooks.**
- 2. The Parties shall cooperate to develop programs for the teaching of the Holocaust and its lessons of the negative consequences of intolerance, racism, Anti-Semitism and xenophobia as part of the school curriculum in the Republic of the Union of Myanmar.**

74. כך קרה, שלחונטה הבורמזית העסוקה בביצוע השמדת עם, פשעים נגד האנושות ופשעי מלחמה, תינתן זכות להתערב בתכניות הלימודים במדינת ישראל.

75. הנה כי כן, מדינת ישראל נמנעה מלגנות את הפשעים של בורמה, נתנה לחונטה תמיכה דיפלומטית ופעלה על-מנת לטייח את מעורבותה בפשעים בבורמה.

ד. החובה לפי הדין הישראלי והבין-לאומי לחקור ולהעמיד לדין את מי שסייע להשמדת עם

76. בסעיף 1 לאמנה הבין-לאומית בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, משנת 1948⁴⁶, מוטלת חובה על המדינות למנוע השמדת עם ולהעניש את המעורבים בה:

The Contracting Parties confirm that genocide, whether committed in time of peace or in time of war, is a crime under international law which they undertake to prevent and to punish.

בסעיף 2 לאמנה מוגדרת "השמדת עם" כדלקמן:

---

⁴⁵ <https://www.haaretz.co.il/news/politics/premium-1.6132348>

⁴⁶ <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crimeofgenocide.aspx>

In the present Convention, genocide means any of the following acts committed with intent to destroy, in whole or in part, a national, ethnical, racial or religious group, as such:

- (a) Killing members of the group;**
- (b) Causing serious bodily or mental harm to members of the group;**
- (c) Deliberately inflicting on the group conditions of life calculated to bring about its physical destruction in whole or in part;**
- (d) Imposing measures intended to prevent births within the group;**
- (e) Forcibly transferring children of the group to another group.**

בסעיף 3(5) לאמנה נקבע כי המסייע להשמדת עם, יוענש :

The following acts shall be punishable:

(e) Complicity in genocide;

בסעיף 4 לאמנה נקבע כי מי שהיו מעורבים בהשמדת עם כאמור בסעיף 3, יועמדו לדין :

Persons committing genocide or any of the other acts enumerated in article III shall be punished, whether they are constitutionally responsible rulers, public officials or private individuals.

77. בית הדין הבין-לאומי בהאג (ICJ) קבע כי הוראות האמנה הבין-לאומית בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, משקפות את הדין המנהגי⁴⁷.

78. הוראת סעיף 3(א)(4) לחוק בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, תש"י-1950, אוסרת על " **השתתפות בהשמדת עם**".

79. בשנים האחרונות מתחוללת מהפכה באחריות החלה על המדינות המייצאות והייצואנים הביטחוניים לשימוש בייצוא במדינות היעד שלו. ראו למשל, החלטת בית הדין הפלילי הבין-לאומי לסירה לאון (SCSL) בעניין נשיא ליבריה לשעבר צ. טיילור (Prosecuter v. Taylor, Case No. SCSL-03-01-A, Judgment, Sep. 26, 2013). טיילור הורשע בסיוע לפשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות, בין היתר, על רקע תמיכה והעברת נשק לארגון RUF. כך גם, בתי הדין הפליליים הבין-לאומיים ליוגוסלביה (ICTY) ולרואנדה (ICTR) הבהירו את ההגדרות של "סיוע" ו"השתתפות". לפי ה-ICTY, המסייע חייב לתת סיוע למבצע העבירה מתוך ידיעה שהמבצע מתכוון לבצע את הפשע, אך לא חייב בעצמו לתמוך במטרה של מבצע העבירה. יתרה מכך, אין חשיבות אם הסיוע ניתן למבצע העבירה לפני, אחרי או תוך כדי ביצוע העבירה (Prosecutor v. Blaskic, Case No. IT-95-14 (Trial Chamber), March 3, 2000).

80. לפי ה-ICTR, אחד האלמנטים של השתתפות בהשמדת עם (Prosecutor v. Akayesu, Case No. ICTR-96-4-T (Trial Chamber), September 2, 1998), הינו :

complicity by procuring means, such as weapons, instruments or any other means, used to commit genocide, with the accomplice knowing that such means would be used for such a purpose.

⁴⁷ Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro, Judgment, I.C.J. Reports 2007 (I), pp. 110-111, para. 161

81. יפים הדברים של ועדת החקירה המיוחדת של האו"ם, בסעיף 103 לדו"ח הנ"ל שהכינה :

Regardless of the imposition of an arms embargo by the Security Council, States should not authorize the transfer of arms to Myanmar, considering the overriding risk that they would be used to undermine peace and security and in the commission of serious crimes under international law

ה. מדובר בדפוס של סיוע ישראלי בביצוע פשעים חמורים בחו"ל

82. לא רק שמי שאחראים לייצוא הביטחוני לבורמה החל משנת 2015, התעלמו מאמברגו הנשק האמריקאי והאירופאי, מהפשעים הנמשכים שנעשו שם ע"י כוחות הביטחון והמליציות הקשורות אליהם, ומהפניות והעתירה שהוגשו בעניין בורמה החל מדצמבר 2016 – הם גם נמנעו מלהפיק לקחים מהמעורבות הישראלית בפשעים חמורים בעבר, ובזחיחות דעת התעלמו מהסיכון הקיים להם לאור הליכים דומים המקודמים בישראל לגבי הייצוא הביטחוני למדינות אחרות. בין היתר :

א. החל משנת 2014 הח"מ יחד עם פרופ' יאיר אורון, מנהל הליכים לחשיפת המסמכים מהייצוא הביטחוני הישראלי לרואנדה בתקופה הרלוונטית להשמדת העם, וכן להעמדה לדין של הישראלים שסייעו להשמדת העם. פרקליט המדינה חשף כי משרד הביטחון "פספס" את תחילת הג'נוסייד בשישה ימים, במהלכם נרצחו עשרות אלפים ברואנדה (כ- 20,000 נטבחו רק בבירה קיגלי ובסביבתה הקרובה), עד שמנכ"ל המשרד הורה להקפיא את הייצוא הביטחוני לשם. במסגרת עתירות חופש המידע, הוגשו ראיות לכך שהייצוא הביטחוני לא הפסיק ונמשך עד ליולי 1994.

ב. החל משנת 2015, הח"מ יחד עם לילי ותמרה טראובמן ודניאל סילברמן, מנהלים מאבק לחשוף את המסמכים מהייצוא הביטחוני הישראלי למשטר פיננסי בציילה. בנוסף מנוהל הליך לפתיחת חקירה פלילית נגד הישראלים שסייעו בפשעים נגד האנושות שביצעה החונטה של פיננשה.

ג. החל משנת 2015 הח"מ יחד עם ח"כ תמר זנדברג ופעילות ופעילי זכויות אדם, פועלים כדי לעצור את הייצוא הביטחוני לדרום סודן המשמש לסיוע בפשעים נגד האנושות שם. בנוסף, מנוהל הליך על-מנת להביא לפתיחת חקירה פלילית נגד הישראלים שסייעו בפשעים נגד האנושות שם. זאת לאור החשיפה של מועצת הביטחון של האו"ם, כי בעסקה שתוכה ע"י ראש השב"כ הדרום סודני, תוך עקיפת המנגנונים הפורמליים בדרום סודן לרכישת נשק, נרכשו בשנת 2013 מישראל רובי גליל אייס, אשר נמסרו למיליציה של הממשלה, הקרויה "Mathiang Anyoor", והתאמנה בחווה הפרטית של הנשיא הדרום סודני. הרובים שימשו את המיליציה לטבח בבני שבט הנואר בדצמבר 2013 בבירה ג'ובה, טבח המסמל את פרוץ מלחמת האזרחים בדרום סודן.

ד. בנוסף, הח"מ יחד עם פעילות ופעילי זכויות אדם, פועלים על-מנת לחשוף את המסמכים מהייצוא הביטחוני הישראלי שסייע בביצוע פשעים נגד האנושות בבוליביה, בהאיטי,

בדרום אפריקה, בארגנטינה ובסרי לנקה, כאשר כל המאבקים המשפטים האלה מגובים בראיות ממשיות למעורבות הישראלית.

ה. בעניין זה, תא"ל (מיל') עוזי עילם, ששימש כמנכ"ל הוועדה לאנרגיה אטומית וראש המנהל למחקר, פיתוח אמצעי לחימה ותשתית טכנולוגית (מפא"ת) במשרד הביטחון, ומשמש כיום כחוקר בכיר בצוות "המכון למחקרי ביטחון לאומי" באוני' תל אביב, ציין במאמרו משנת 2007⁴⁸, כדלקמן:

Israel directed its export efforts to a range of countries, including states that were "ostracized" by the international community (Chile and South Africa); South American states suspected of drug dealing; African states connected to genocide...Israel managed to establish connections with African states via supplies of arms needed by those states, for example, in exports to Uganda, Congo, Kenya, and Ethiopia

83. לאור המתואר, כלל לא ברור כיצד האחראים הישראלים לייצוא הביטחוני לבורמה, היו סבורים כי הם יכולים לפעול במחשכים ולהמשיך לא לתת את הדין לאף אחד.

84. דפוס המעורבות הישראלית בפשעים נגד האנושות, בפשעי מלחמה, בהשמדת עם, ובהפרות חמורות של זכויות אדם ברחבי העולם, מחזק את החשד כי אכן האחראים על הייצוא הביטחוני לבורמה נתנו סיוע למבצעי העבירה מתוך ידיעה שהם מתכוונים לבצע את הפשע, ולא הופתעו מדו"ח ועדת החקירה המיוחדת של האו"ם.

ו. סיכום של דבר

85. לאור כל האמור לעיל, הינך מתבקש להורות על פתיחת חקירה פלילית בחשד לסיוע בהשמדת עם, בין היתר, נגד שרי הביטחון, ראש סיב"ט, ראשי אפ"י שנתנו את האישורים לסוחרי הנשק, שגריר ושגרירות ישראל בבורמה, חברות וסוחרי הנשק הישראלים.

86. מאחר שעד כה תלונות דומות שהוגשו בעניין מעורבות ישראלים בהשמדת עם ובפשעים נגד האנושות, טופלו בחוסר רצינות וברשלנות, וכן ההחלטות של פרקליט המדינה לא לפתוח בחקירה התבססו על מסמכים שהתחשק למשרד הביטחון להעביר לעיונו. על-מנת להקל עליו ועל פרקליט המדינה, להלן מספר נקודות שמוצע כי תבחנו החל מספטמבר 2015:

א. בדיקה של כל רישיונות הייצוא הביטחוני שאפ"י נתן לבורמה, ואם נעשה בפועל שימוש בייצוא הביטחוני הישראלי נגד הרוהינגיה.

ב. בדיקה של החברות וסוחרי הנשק הישראלים שפעלו בבורמה.

ג. בדיקה של הביקור בישראל של בכירי החונטה הבורמזית, ובפרט תוכן הפגישות וההבטחות שניתנו במשרד הביטחון, בצה"ל ובחברות הביטחוניות.

ד. בדיקה של פעילות אפ"י לפיקוח על רישיונות הייצוא הביטחוני שניתנו לבורמה.

⁴⁸ Defense Export Control in 2007: State of Affairs, Strategic Assessment, March 2007, Vol.9, No.4, Eilam Uzi: http://www.inss.org.il/uploadImages/systemFiles/AdkanEng9_4_Eilam.pdf

- ה. בדיקה של נסיבות הפגישה של ראש סיב"ט, תא"ל (מיל') מישל בן ברוך, עם ראשי החונטה שם, וביניהם הגנרל Min Aung Hlaing וסגנו Soe Win, ביום 27.6.2016 – שניהם מואשמים ע"י ועדת החקירה המיוחדת של האו"ם בתכנון ובביצוע השמדת העם.
- ו. בדיקה של הקשרים של סיב"ט ומשרד הביטחון עם החונטה בבורמה.
- ז. בדיקה של מסמכי משרד החוץ ושגרירות ישראל בבורמה.
- ח. בדיקה של פעילות הנספח הצבאי הישראלי לבורמה.
- ט. בדיקה של המידע שברשות המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים לגבי בורמה ופעילות סוחרי וחברות נשק ישראלים שם.
- י. בדיקה של הדיאלוג בין ישראל לבין ארה"ב לגבי המשך מכירת ייצוא ביטחוני ישראלי לבורמה.
- יא. בדיקה של הקונסוליה הישראלית בניו יורק, ובירור המקור לטענת סגן הקונסול כי מדינת ישראל תומכת בחונטה הבורמזית מאחר ש"שני הצדדים מבצעים פשעי מלחמה".
- יב. בדיקה של המסמכים והמידע שהיו ברשות עו"ד שוש שמואלי, אשר ייצגה את המדינה בבג"צ 648/18, כולל חוות הדעת הסודיות ופרוטוקול הדיון במעמד צד אחד.
87. למותר לציין, כי לאור הוראות האמנה הבין-לאומית בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, ככול שלא תיפתח חקירה פלילית בישראל, קיים סיכוי ממשי שתפתח חקירה וימוצה הדין בחו"ל נגד הישראלים החשודים בסיוע להשמדת העם בבורמה.
88. אודה לטיפול רציני ומהיר יותר מהאופן שבו טיפלתם בתלונות בעניין דרום סודן, רואנדה וצ'ילה.

בכבוד רב,
איתי מק, עו"ד